

Skötsel av minderårigs egendom

Egendom som tillhör en minderårig, dvs. en person under 18 år, tillhör den minderåriga själv. En minderårig kan företa sedvanliga och små rättshandlingar, såsom att uträtta ärenden i butiken och göra små inköp. En minderårig som fyllt 15 år kan själv bestämma om sådan egendom som hen förvärvat genom eget arbete. Hen kan till exempel besluta hur hen ska använda sin inkomst från sommarjobbet.

Den minderårigas egendom sköts dock av den minderårigas vårdnadshavare, som är den minderårigas intressebevakare. Om den minderåriga har två vårdnadshavare är båda intressebevakare oberoende av hos vem den minderåriga bor. De ska sköta intressebevakarens uppgifter tillsammans.

Förvalta den minderårigas egendom omsorgsfullt och planmässigt

Egendom som den minderåriga kan äga är till exempel

- gåvor som hen har fått och medel som sparats i hens namn
- hens andel av tillgångarna i ett oskiftat dödsbo
- försäkringsersättning, pensionsinkomster, skadestånd och placeringstillgångar som betalats till hen
- avkastning på egendom, såsom ränte-, dividend- och hyresinkomster.

Den minderårigas egendom kan endast användas för den minderårigas egen vinning och personliga behov.

Spara kontoutdrag, verifikat och handlingar som gäller egendomsförvaltningen. På så sätt kan du i sinom tid förklara för den myndiga hur du har skött hens egendom.

Observera också följande:

- Placera egendom som ska sparas på ett tryggt sätt och i den minderårigas namn. Till exempel ska försäkringsersättning som en minderårig får alltid placeras på ett bankkonto i hens namn eller i något annat placeringsobjekt i hens namn.
- Egendom som skaffas med den minderårigas medel, såsom en moped, ska vara i den minderårigas namn.
- En minderårigs medel får inte blandas med andras medel.
- Du får inte låna ut den minderårigas tillgångar eller donera den minderårigas egendom.
- Lämna in en kopia av bouppteckningsinstrumentet med bilagor till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om den minderåriga blir delägare i ett dödsbo. Bouppteckningsinstrumentet ska lämnas in inom en månad från bouppteckningen.

Föräldern har underhållsansvar

Föräldern ansvarar för sitt barns försörjning och personliga behov, såsom boende, kläder, mat, utbildning och sedvanliga hobbyutgifter. Familjepensioner som betalas ut till en minderårig kan användas till hens uppehälle. De kan styras antingen till den minderårigas eller vårdnadshavarens konto. En minderårig är aldrig skyldig att bidra till sina föräldrars eller syskons försörjning.

En minderårigs övriga tillgångar kan inte utan särskilda skäl användas för hens normala levnadskostnader. En särskild grund kan till exempel vara att vårdnadshavaren har nedsatt underhållsförmåga på grund av sjukdom, arbetslöshet eller motsvarande orsak. Minderårigas pensioner ska sparas i den minderårigas namn om de inte behövs till den minderårigas levnadskostnader.

Om den minderårigas egendom överstiger 20 000 euro

1. Meddela Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om den minderårigas egendom överstiger 20 000 euro utan avdrag för skulder.

Fyll i blanketten Anmälan om en minderårigs tillgångar och skulder inom en månad från förvärvet av egendomen.

Observera att även en andel i ett oskiftat dödsbo räknas in i den minderårigas egendom.

2. Ämbetsverket antecknar den minderårigas intressebevakning i registret.

I praktiken innebär anteckningen att vårdnadshavaren meddelar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om förvaltningen av den minderårigas egendom så här:

- Vårdnadshavaren gör upp en egendomsförteckning över den minderårigas tillgångar och skulder. Den ges till ämbetsverket inom tre månader från det att den minderåriga har införts i registret.
- Vårdnadshavaren upprättar årligen en redovisning över förvaltningen av den minderårigas egendom. Den ges till ämbetsverket inom tre månader från redovisningsperiodens utgång, dvs. senast 31.3.

Du kan enklast göra en egendomsförteckning och en redovisning i vår e-tjänst på adressen <https://edunvalvonta.dvv.fi/> Det blir lättare att upprätta årsredovisningen när de uppgifter du angett i egendomsförteckningen utnyttjas som basuppgifter.

3. Förvalta den minderårigas egendom tills hen blir myndig.

Myndiga har rätt till sin egen egendom.

Gör ännu en slutredovisning inom två månader efter att den minderåriga fyllt 18 år. Den upprättas för den tid för vilken redovisning inte tidigare har getts. För slutredovisningen gäller samma anvisningar som för årsredovisningen.

Om värdet på den minderårigas egendom permanent sjunker under 15 000 kan du ansöka om avregistrering

Efter att anteckningen har avförts behöver du inte lämna in en årsredovisning. Ditt uppdrag som intressebevakare för den minderåriga fortsätter dock tills hen blir myndig.

Anteckningen avförs inte ur registret om egendomen har minskat på grund av intressebevakarens åtgärder som inte är förenliga med den minderårigas intresse.

Vårdnadshavaren kan inte representera den minderåriga i alla åtgärder – det behövs en ställföreträdare

Det finns flera situationer där du inte kan agera för den minderårigas räkning. Be då alltid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att utse en ställföreträdare åt dig. Vid behov kan även tingsrätten förordna en ställföreträdare för intressebevakaren.

Du behöver en ställföreträdare i följande situationer:

- Motparten är du själv, ditt barn, din make eller maka eller någon som du representerar. Med make avses äkta make och personer som lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden eller i ett annat parförhållande. Med släktingar jämställs motsvarande halvsläktingar.
- Dina och den minderårigas intressen kan annars hamna i konflikt med varandra.
- Du är förhindrad att sköta din uppgift till exempel på grund av sjukdom eller lång frånvaro.

Om du har flera minderåriga barn får du dock företräda dem alla vid arvskiftet om barnens intressen inte står i konflikt med varandra till exempel på grund av yrkanden som framförts vid arvskiftet.

En allmän intressebevakare eller en privatperson som inte är jävig att företräda en minderårig kan förordnas till ställföreträdare. Hen företräder då den minderåriga endast i den uppgift som hen har förordnats till. Ställföreträdaren ska föra bok över sina uppgifter.

De behöver en ställföreträdare till exempel i följande situationer:

- Du och den minderåriga är båda delägare i ett dödsbo där man avser förrätta avvittring och arvskifte.
- Dina minderåriga och myndiga barn är delägare i ett dödsbo där man avser förrätta arvskifte. Du behöver en ställföreträdare även om du inte är delägare i dödsboet.
- Den minderåriga är delägare i ett dödsbo vars bil ska säljas till dig eller ditt myndiga barn.
- Den minderårigas egendom ska säljas till ett bolag som du äger.
- Om avsikten är att sälja din och den minderårigas gemensamma egendom kan du i allmänhet sälja egendomen för bådars räkning. Du behöver dock en ställföreträdare om dina och den minderårigas intressen strider mot varandra.

Vårdnadshavaren behöver ämbetsverkets tillstånd för betydande ärenden för en minderårigs räkning

Du behöver Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas tillstånd för vissa åtgärder som du ska utföra för en minderårigs räkning. Genom att ansöka om tillstånd säkerställer man att åtgärden är förenlig med den minderårigas intresse. Ansök om tillstånd på förhand.

Tillstånd behövs till exempel för

- köp eller försäljning av bostad eller fastighet
- pantsättning av egendom
- upptagande av annat lån än studielån med statsborgen
- avtal om avvittring, åtskiljande och/eller arvskifte som ingås utan skiftesman
- försäljning av skog samt förvärv av vissa placeringsobjekt

- beviljande av penninglån för en minderårigs räkning
- en tillståndspliktig rättshandling som ska företas i ett dödsbos namn och en av delägarna är en minderårig person.

Om du inte kan företräda den minderåriga själv utan behöver en ställföreträdare ansöker ställföreträdaren om tillstånd.

Tillstånd kan sökas i vår e-tjänst på adressen edunvalvonta.dvv.fi.

Minderårig som dödsbodelägare

Observera följande om en minderårig har blivit delägare i ett dödsbo:

- Om ett testamente kränker den minderårigas arvsrätt ska du kräva laglott för den minderårigas räkning inom sex månader från det att arvingarna har underrättats om testamentet.
- Om den minderåriga har fått försäkringsersättning ska den betalas in på den minderårigas eget konto.
- En andel i ett dödsbo räknas som den minderårigas egendom oberoende av om dödsboet har skiftats eller inte. Om bouppteckningen har gjorts ska du lämna in bouppteckningsinstrumentet till oss inom en månad från bouppteckningen, om vi inte redan har fått det.
- Familjepensioner som betalas ut till en minderårig kan användas till hens uppehälle. De kan styras antingen till den minderårigas eller vårdnadshavarens konto.

Intressebevakarens arvode

Som vårdnadshavare kan du inte ta ut ett arvode för uppdraget som intressebevakare. Du har dock rätt att få ersättning för nödvändiga kostnader ur den minderårigas medel.

Avgifter som hänför sig till intressebevakarens uppgifter

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata tar ut en avgift till exempel för tillståndsbeslut och redovisningar. Avgifterna är kostnader som hör till den minderåriga.

Undantaget är avgift i anslutning till tillståndsansökan när tillståndet gäller skötseln av dödsboets ärenden. En sådan avgift ska betalas med dödsboets medel.

Intressebevakaren ska agera för den minderårigas bästa

Om vi får information om osaklig verksamhet börjar vi utreda saken.

Om intressebevakaren i sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet vållar en minderårig skada, är intressebevakaren skyldig att ersätta skadan.